

BRANDÝSKÉ OBĚTI: PŘÍBĚH PODPLUKOVNÍKA VILÉMA SOKA-SIEGERA

Kino Brandýs nad Labem, ulice Karla Tajka, Brandýs nad Labem

Informace pro ředitele a školní pedagogy

AKCE SE KONÁ POD ZÁŠTITOU JARMILY SMOTLACHOVÉ, SENÁTORKY ZA OBVOD Č. 28 – MĚLNÍK

NABÍDKA ŠKOLÁM: 14. KVĚTNA 2026 V 11 HODIN

Problematika politických poprav v Československu v období vlády KSČ dlouhodobě přitahuje pozornost odborné i laické veřejnosti. Unikátní kolektivní monografie *Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu*, na které více než 15 let pracoval tým historiků a archivářů pod vedením Petra Malloty, mapuje všechny dosud známé tragické kauzy. Publikace o rozsahu 3 600 stran obsahuje více než 2 500 archivních dokumentů a fotografií a představuje nejucelenější souhrn životních příběhů těchto lidí. V prostorách brandýského kina se **14. května 2026 v 11 hodin** uskuteční ojedinělá prezentace věnovaná tragickému osudu československého důstojníka Viléma Soka-Siegera. Setkání s historikem Petrem Mallotou totiž představuje unikátní příležitost dozvědět se více o životě muže, který se postavil komunistickému režimu na odpor.

BRUTALITA TOTALITNÍHO REŽIMU

Politické popravky v Československu představují jednu z nejbrutálnějších forem teroru. Nejen že vedly k přímé fyzické likvidaci politických odpůrců, ale sloužily i k zastrahování společnosti, mobilizaci příznivců režimu a ideologické indoktrinaci. „*Kolektivní monografie Ústavu pro studium totalitních režimů a Nakladatelství Academia, na níž po více než 15 let pracoval tým třiceti historiků a archivářů, mapuje formou životopisných studií všechny dosud známé tragické kauzy popravených z politických důvodů. Publikace obsahuje více než 2500 archivních dokumentů a fotografií a je nejucelenějším souhrnem těchto osudů,*“ vysvětluje **historik Petr Mallota, hlavní editor publikace.**

Rozsáhlá publikace ukazuje nejen fakta o jednotlivých popravených, ale také širší kontext politických procesů, fungování režimní justice a dopad těchto činů na společnost. Cílem je připomenout lidem, že tyto tragédie se dotýkaly skutečných životů a že je nezbytné si je pamatovat.

„*Pro Ústav pro studium totalitních režimů je zásadní, aby výsledky historického výzkumu nezůstávaly pouze v akademickém prostředí, ale dostávaly se i do regionů, kde se tragické příběhy odehrávaly. Právě v místech, jako je Brandýs nad Labem, získává historická paměť konkrétní rozměr a stává se součástí identity místních komunit. Spolupráce s regionálními institucemi, městy a kulturními centry nám umožňuje přibližovat dějiny lidem přímo tam, kde mají své kořeny. Připomínání osudů obětí komunistického režimu tak není jen otázkou minulosti, ale i důležitým prvkem současné občanské odpovědnosti,*“ uvádí **ředitel ÚSTR Ladislav Kudrna.**

ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH PPLK. VILÉMA SOKA-SIEGERA

Vilém Sok-Sieger (1902–1949) působil jako důstojník československé armády a byl aktivním účastníkem protinacistického odboje. Sloužil mimo jiné u dělostřeleckého pluku 51 v Brandýse nad Labem, čímž se jeho příběh pevně pojí s historií města. Po válce dosáhl hodnosti podplukovníka automobilní služby. Po únoru 1948 se zapojil do protikomunistického odboje, byl však zatčen, obviněn z velezrady a vyzvědačství a v politickém procesu odsouzen k nejvyššímu trestu. Dne 18. července 1949 byl popraven v pankrácké věznici v Praze. Plné rehabilitace se dočkal až po roce 1989.

„*Osud Viléma Soka-Siegera je mementem doby, kdy spravedlnost byla nahrazena ideologií a právo se stalo nástrojem perzekuce. Právě v místech, jako je Brandýs nad Labem, kde působil a sloužil republice, má připomínání jeho příběhu mimořádný význam. Jako společnost máme povinnost tyto osudy uchovávat v paměti a předávat je dalším generacím. Jen tak můžeme posilovat úctu k demokracii a bránit se návratu totalitních praktik,*“ konstatuje **senátorka Jarmila Smotlachová.**

Na tato slova navazuje i Ústav pro studium totalitních režimů, který dlouhodobě usiluje o systematické připomínání obětí komunistického režimu a o zpřístupňování jejich příběhů veřejnosti prostřednictvím výzkumu, publikací i regionálních akcí.

„Příběh pplk. Viléma Soka-Siegera je svědectvím doby, kdy byli stateční a demokraticky smýšlející lidé systematicky likvidováni komunistickým režimem. Připomínat tyto osudy je zásadní nejen pro pochopení našich moderních dějin, ale i pro udržení historické paměti a obranu demokratických hodnot,“ konstatuje **Kamil Nedvědický, 1. náměstek ředitele ÚSTR.**

Prezentace v Brandýse nad Labem zároveň připomíná, že historická paměť není abstraktní, ale pevně spjatá s konkrétními místy a lidmi. Právě návrat příběhu Viléma Soka-Siegera do prostředí, kde působil, dává této události mimořádnou autenticitu a podtrhuje význam regionální spolupráce při uchovávaní a předávání moderních dějin.

MRAZIVÁ STATISTIKA POLITICKÝCH POPRAV

Největší počet rozsudků smrti po únoru 1948 byl vykonán za prezidenta Klementa Gottwalda – 180 osob (77,6 % z celkového počtu). Za prezidenta Antonína Zápotockého bylo popraveno 46 osob (19,8 %), za Antonína Novotného 6 osob (2,6 %). První exekuce proběhla v únoru 1949 (Slavoj Šádek), poslední v listopadu 1960 (Vladivoj Tomek). Nejmladší obětí se stal Jaroslav Kysela, kterému bylo při popravě pouhých 18 let.

STRUKTURA PUBLIKACE A OCENĚNÍ

Publikace je čtyřsvazková: první tři svazky obsahují 232 životopisných studií popravených, úvodní studii k tématu, kopie dobových dokumentů a fotografií. Čtvrtý svazek se věnuje 34 kontroverzním případům, které leží na hranici mezi politickými a kriminálními delikty. V červnu 2025 kniha získala hlavní Cenu Miroslava Ivanova, prestižní ocenění udělované za mimořádné počiny v oblasti literatury faktu a historického bádání. Prezentace v Brandýse nad Labem symbolicky vrací příběh pplk. Viléma Soka-Siegera do místa jeho vojenské služby a připomíná historické vazby mezi městem a československou armádou.

MGR. PETR MALLOTA (1980)

Hlavní editor unikátní monografie absolvoval Pedagogickou fakultu UK, obor dějepis – základy společenských věd. Od roku 2008 pracuje v Ústavu pro studium totalitních režimů, kde se jako historik věnuje zejména tématu třetího odboje (pokus o ozbrojené protikomunistické povstání v roce 1949, zpravodajské aktivity čs. exilu, ilegální letáky a tiskoviny...) a represí v Československu padesátých let 20. století (především téma popravených z politických důvodů).

Tiráž:

PETR MALLOTA A KOL.: POPRAVENÍ Z POLITICKÝCH DŮVODŮ V KOMUNISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU

Odpovědný redaktor: Vojtěch Němec
Redaktora publikace: Jitka Šmídová a kol.
Odborný redaktor: Jan Synek a kol.
Jmenný rejstřík: Josef Schwarz
Vydání první, Praha 2024

Obrazová redaktorka: Lucie Veselá
Technický redaktor: Jiří Raška
Obálky navrhl a zpracoval: Jakub Krč

SLEDUJTE NÁS DÁLE NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH:

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ (ÚSTR) je organizační složkou státu, do jehož činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona. (Činnost a poslání ÚSTR jsou ukotveny Zákonem o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek 181/2007 Sb. ze dne 8. 6. 2007). Definuje se jako paměťová instituce zkoumající dobu nacistické okupace 1939–45 a dobu komunistické nadvlády 1948–1989. Poskytuje veřejnosti výsledky své činnosti, zejména zveřejňuje informace o době nesvobody, o období komunistické totalitní moci, o činech a osudech jednotlivců, vydává a šíří publikace, pořádá výstavy, semináře, odborné konference a diskuse. Spolupracuje s vědeckými, kulturními, vzdělávacími a dalšími institucemi za účelem výměny informací a zkušeností v odborných otázkách, stejně tak se zahraničními institucemi a osobami, které mají obdobné zaměření. Podřízenou organizací ÚSTR je **Archiv bezpečnostních složek (ABS)**, který spravuje veškeré písemnosti všech bezpečnostních složek z doby nacismu i komunismu, tedy nejenom Státní bezpečnosti, ale i Veřejné bezpečnosti, civilní a vojenské rozvědky. Ředitelem Ústavu pro studium totalitních režimů je Ladislav Kudrna

KONTAKTY PRO NOVINÁŘE:

Ústav pro studium totalitních režimů:

Petra Jungwirthová, tisková mluvčí, +420 770 172 146, press@ustrcr.cz